



[Fin](#)

[Sve](#)

[Eng](#)

**Sensitiivisyysmalli
juridiikan ammattilaisille**



 Valitse sivu

Ohjeita uhrille

Ohjeita uhrille maksuttomasta oikeudenkäyntiavustajasta ja tukihenkilöstä

Milloin saat maksuttoman oikeudenkäyntiavustajan poliisikuulusteluun?

Jos olet joutunut seksuaalirikoksen, lähisuhdeväkivallan tai vakavan henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuneen rikoksen uhriksi, sinulla on oikeus maksuttomaan oikeudenkäyntiavustajaan rikosilmoituksen tekovaiheessa. Mikäli olet jo poliisin luona, kuulustelua voidaan mahdollisesti siirtää, kunnes avustaja on saatu paikalle, jos ilmoitat poliisille toivovasi avuksesi oikeudenkäyntiavustajaa.

Kuka voi toimia oikeudenkäyntiavustajana?

Oikeudenkäyntiavustajana voi toimia oikeusaputoimiston julkinen oikeusavustaja, yksityinen asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Mihin tarvitset oikeudenkäyntiavustajaa?

Oikeudenkäyntiavustaja voi auttaa sinua poliisikuulustelussa oikeudellisesti merkittävien seikkojen esille tuomisessa sekä muun muassa vahingonkorvausvaatimustesi harkinnassa ja esitutinnan loppulausunnossa.

Ennen oikeudenkäyntiä oikeudenkäyntiavustaja voi kertoa sinulle oikeudenkäynnin kulusta ja välittää oikeudelle toiveitasi sellaisista erityisjärjestelyistä, joilla varmistetaan, että sinun ei tarvitse kohdata tekijää oikeudessa.

Oikeudenkäynnissä oikeudenkäyntiavustaja huolehtii siitä, että kaikki kannaltasi tärkeät asiat tulevat esille.

Milloin saat maksuttoman oikeudenkäyntiavustajan oikeudenkäyntiin?

Voit saada maksuttoman oikeudenkäyntiavustajan oikeudenkäyntiin, jos syyttäjä ajaa oikeudessa rikosasiaasi, jossa olet joutunut seksuaalirikoksen, lähisuhdeväkivallan, ihmiskaupan tai vakavan henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuneen rikoksen uhriksi, ja sinulla on vaatimuksia rikoksen tekijältä.

Vaatimuksesi voivat olla vaatimus tekijän tuomitsemiseksi rangaistukseen ja vahingonkorvausvaatimus tekijältä. Poliisi kysyy sinulta, onko sinulla näitä vaatimuksia. Mikäli kyseessä on asianomistajarikos, asia ei lähde eteenpäin, jos et vaadi tekijälle rangaistusta. Syyttäjä ajaa oikeudessa syytettä myös asianomistajarikoksesta, mikäli asianomistaja esittää rangaistusvaatimuksen ja muut syytteen nostamisen edellytykset täyttyvät.

Milloin saat maksuttoman tukihenkilön?

Oikeudenkäyntiavustajan lisäksi sinulla on oikeus saada myös maksuton tukihenkilö sekä poliisikuulusteluun että oikeudenkäyntiin henkiseksi tueksi. Tukihenkilön kanssa voit luottamuksellisesti keskustella tapauksen herättämistä tunteista, juridisia ohjeita hän ei anna. Tukihenkilönä voi toimia uhrin luotettava tuttava tai ystävä (ei kuitenkaan mahdollisesti todistajana oleva henkilö) tai esimerkiksi Rikosuhripäivystyksen vapaaehtoinen tukihenkilö. Myös oikeus voi uhrin pyynnöstä määrätä uhrin nimeämän henkilön tämän tukihenkilöksi. Oikeuden määräämällä tukihenkilöllä on oikeus saada esimerkiksi korvaus matkakuluista.

Mitä tarkoitetaan lähisuhdeväkivallalla, jolloin on oikeus maksuttomaan oikeudenkäyntiavustajaan ja tukihenkilöön?

Rikoslaissa lähisuhde on määritelty siten, että uhri on tekijän aviopuoliso tai entinen aviopuoliso, sisarus tai sukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa tai henkilö, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan suhteen takia hänelle läheinen (rikoslaki 21 luku 16 §).

Lievän pahoinpitelyn uhri ei ole oikeutettu maksuttomaan oikeudenkäyntiavustajaan, mutta hänellä on oikeus tukihenkilön saamiseen.

Asiaa koskevat lainkohdat

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 2 luku 1a §, 3 § ja 10 §

Koonnut:

Päivi Vilkki, varatuomari, projektivastaava, Senja-projekti 2009-2011, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana Raha-automaattiyhdistys ry

Muutokset:

Katriina Sorsa, varatuomari, hankekoordinaattori, www.senjanetti.fi -hanke 2017-2018, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana oikeusministeriö